

„Az az Isten kenyere, aki alászáll a mennyből és életet ad a világnak.”

(Jn 6,33)

Jézus Kafarnaumban mondta ezeket a szavakat az eukarisztikus beszédben, amikor jelet kértek tőle szavai hitelül azok, akik részesei voltak a kenyérszaporítás csodájának. Arra hivatkoztak, hogy atyáik mannákat ettek a pusztában, amikor Mózeshez fordultak az éhínség idején a pusztai vándorlás során. Úgy vélték Mózes égi kenyérral táplálta őket. Jézus szavai értelmezik ezt az ószövetségi jelenetet, és feltárják a mannaétel igazi jelentését. Előképe az a valódi égi eledelnek, az élet kenyérének, az eukarisztiának, amely nem a test éhségét csillapítja, hanem örök életet ad a belőle hittel táplálkozóknak.

Ez az Isten kenyere nem valami, hanem maga a megtestesült Isten Fia, a második isteni személy, aki így, az eukarisztia színei alatt marad közöttünk állandóan, hogy Isten jelenlétét és bennünk kifejtett munkálkodását naponta tapasztalhassuk. Ő az, aki azért száll alá a mennyből, hogy életet adjon a világnak. Ő Isten tökéletes kinyilatkoztatója, aki szavaiban, tetteiben és legfőképpen megváltó áldozatában nyilatkoztatta ki Isten irántunk való szeretetét. Őt imádjuk az Oltáriszentségben, minden szentáldozásban és szentségimádásban hálát adva azért a szeretetért, amelyet általa kaptunk az Atyától.

Ez a befogadott szeretet nem olyan ajándék, amelyet magunkba zárhatnánk. Természete szerint arra szolgál, hogy mások is részesedjenek belőle általunk. Az élet kenyere nem csak nekünk akar életet adni, hanem azoknak is, akik rajtunk keresztül ismerhetik föl jelenlétét a világban. Ennek szemléletes képe az az epizód, amelyet Boldog Kalkuttai Teréz anyáról jegyeztek fel. Egy napon Teréz anya egy haldoklót szedett fel Kalkutta egyik utcáján, amikor hirtelen sürgősebb feladat megoldására hívták. Ekkor széjjelnézett és az egyik arra menő férfinak ezt mondta: Folytasd tovább a munkát! Ezzel elsietett. A férfi megdöbbenve kiáltott utána: nővér, még sohasem csináltam ilyet, azt sem tudom, mit kezdjek vele? A nővér visszakiáltott: szeresd! Életünk minden mozdulatát, amellyel mások felé odafordulunk, az eukarisztiából megtanult és befogadott szeretetnek kell átjárnia. Ezekkel az egyszerű tettekkel tehetjük evangéliumibbá a világot. Ez az igazi eukarisztikus élet, a valódi apostolkodás, amelyről ugyancsak ő így vall: „Nem apostolkodhatunk, ha nem válunk imádságos lelkekké, ha nem feledkezünk meg tudatosan önmagunkról, és életünket nem bízunk Istenre. Alig követel némi erőfeszítést, hogy szívünkben kimondjuk: »Szeretlek, Uram, bízom benned, hiszek benned, szükségem van rád, most!« Az ehhez hasonló apró fohászok csodálatos imák

Tudatában kell lennünk Krisztussal való egységünknek, mint ahogy a Fiú tudatában volt az Atyával való egységének. Erőfeszítéseink ezért csak akkor tekinthetők valóban apostolinak, ha megengedjük, hogy erejével, követelményeivel, szeretetével ő dolgozzon bennünk és általunk.” Ez az eukarisztia titka. Miközben Jézus teljes odaajándékozza magát nekünk, mi is átadjuk magunkat öneki, hogy ő munkálkodjon bennünk és általunk.

Antal atya

Programok

Kántorképző ideje alatt, kedd, csütörtök és szombati napokon, reggel 9 órakor a kántorképzősök közösségi szentmiséi lesznek, melyekre mindenkit szeretettel hívunk.

A nyári hónapokban, június 15. és szeptember 7. között, vasárnaponként fél 12 órakor nem lesz szentmise templomunkban.

Minden hónap első vasárnapján délután 4 órától csöndes szentségimádás a templomban.

Minden első pénteken fölkeressük beteg testvéreinket a szentségekkel. Gondoskodjunk róluk, hogy találkozhassanak Jézussal.

Minden első szombaton este háromnegyed 6-kor közös rózsafüzér a családokért és a magyar ifjúságért

Minden hónap második csütörtökén este 8 órától mindenki számára nyitott karizmatikus imaóra.

Ne feledjük: Augusztus 15. (péntek) Nagyboldogasszony ünnepe, parancsolt ünnep. A szentmisén való részvétel kötelező. Szentmisék: csütörtökön este fél 7 vigília mise; szerdán reggel 7 és este fél 7 óra ünnepi mise.

Mindenkinek hasznos, lelkieken és szellemiekben gazdag pihenést és vakációt kívánunk!

„Ha valaki követni akar, tagadja meg magát, vegye fel keresztyét és kövessen.” (Mk 8,34)

Kedves István Atya! Kedves Testvérek!

Jézus mondja ezeket a szavakat a népnek és a tanítványoknak is Fülöp-Cezareája környékén, miután Péter megvallotta, hogy Jézus a Messiás, de botránkozott azon, amikor Jézus a rá váró szenvedésről, halálról és feltámadásról beszélt. Hogyan is érthette volna Péter a szó értelmét, hiszen még nem töltötte be a Szentlélek, és így nem volt képes Isten tervei szerint gondolkodni. A pünkösdi Lélek ajándékaént azonban számára is megvilágosodott a szavak értelme, melyet szent Pál apostol már határozottan fogalmaz meg: „A keresztről szóló tanítás azoknak, akik elvesznek, balgaság ugyan, de nekünk, akik üdvözülünk, Isten ereje. Mi a megfeszített Krisztust hirdetjük. Ő a zsidóknak ugyan botrány, a pogányoknak meg balgaság, a meghívottaknak azonban, akár zsidók, akár görögök: Krisztus Isten ereje és Isten bölcsessége.

Bizony a Szentlélek megvilágosító kegyelmére van szükségünk mindnyájunknak, ha érteni akarjuk Jézus hívó szavát. Amikor Ő követésére szólít, azt kéri: vegyük fel a keresztet. Érdemes tehát barátkoznunk néhány gondolattal, amely a keresztből szólít meg bennünket.

A kereszt Jézus kereszthalála óta a szeretet legmegrendítőbb és legbeszédesebb jele. Összeköti az eget és a földet, de ugyanakkor egységbe fogja az emberi közösséget is. Ezt mutatja a kereszt két szára. Az Isten iránti szeretet az emberek iránti szeretetben hozza meg gyümölcseit.

A középkori ikonfestészetben és feszületábrázolásban egyszerre van jelen a szenvedő és a megdicsőült Krisztus képe. Az ékkövekkel kirakott üres kereszt, a Crux Gemmata, vagy a győzelmi koszorúval díszített kereszt a keresztény művészetben Krisztus halálon aratott győzelmét hirdeti. Ezért a kereszt a reménység jelképe. Akit felfeszítettek rá, feltámadt. Nem önmagában a szenvedés az érték, hanem az a végső cél, a feltámadás és megdicsőülés, amelyhez a kereszt királyi útján keresztül juthat el az ember.

Az evangéliumi meghívásban is Jézus követéséről van szó. Életünk lényege: követni Krisztust, mert általa jutunk el az Atyához, és benne találjuk meg életünk valódi szépségét és értékét. A szöveg lényegét gyakran abban hangsúlyozzuk, hogy vegye fel keresztyét, pedig a valódi lényeg, a valódi hangsúly azon van: aki követni akar engem. Ez a szeretet – Jézus követése. Egy szülő nem meghalni akar, hanem szereti a gyermekét és akár az életét is kész odaadni érte. A kereszt csak eszköz, jel, mely alkalmassá válik arra, hogy megszólaltassa a szeretet csöndjét és érthetővé és élhetővé tegye a kereszt misztériumát.

És bár a keresztben egyedül feszült meg Jézus, keresztyé alatt ott állt Mária és a szeretett tanítvány János is. Keresztyéinket más nem veheti át, de mellettünk is ott áll Mária és az Egyház, hogy tudjuk, nem vagyunk egyedül, és minden pillanatban kimondhassuk a legszentebb vallomást: érdemes.

Szent Pál apostol azt vallja: a kereszt „nekünk, akik üdvözülünk, Isten ereje”. Érdekes, hogy az ő számára az erő, nem a felhalmozott tudásban van, nem is ügyes ékesszóló készségében, nem is a lelkipásztori buzgóságban (bár ezek mind fontosak), hanem a keresztben van.

Nekünk is naponta döntenünk kell, hol és honnan az erő napi tevékenységünkhöz. A nagy jubileum évében Rómában a kiengesztelődés szentévi napján a Szent Péter bazilikában, az oltár mellett egy nagy feszületet állítottak fel. Megrendítő és tanúságos élmény volt látni, ahogyan a testi erejében megtört II. János Pál pápa megfáradt, lassú lépésekkel odament a feszülethez és némán átölelte azt. Nekünk is meg kell tenni ezt, átölelni a keresztyét és rajta a megfeszítettet, mert ő Isten ereje és bölcsessége, életünk és hivatásunk titka és valósága. Ez az ölelés a válasz Jézus felszólítására: aki követni akar, tagadja meg magát, vegye fel keresztyét és kövessen.

Kedves István Atya!

Életem útján, te is naponta hallod Jézus hívó szavát. Öleld magadhoz mindennap a keresztet iránta való szeretetből, értünk. Tetted ezt eddig is, tedd ezentúl is. És ha azt érzed, hogy erőd gyöngül, ismételd Assisi Szent Ferenc imádságát:

Fölséges és dicsőséges Isten,
ragyogd be szívem sötétségét,
és adj nekem igaz hitet,
biztos reményt
és tökéletes szeretetet,
érzéklet és értelmet, Uram,
hogy megtegyem a te szent és igaz parancsodat. Ámen.

Dr. Verbényi István atya 70. születésnapján, Budapest-Albertfalva, 2008. május 16.

Áldjon meg téged az Úr, és őrizzen meg téged!

Szeretettel és tisztelettel köszöntjük Antal atyát, aki ez év tavaszán ünnepli 50. születésnapját, ezüstmiséjét, valamint névnapját is.

Hálásan köszönjük a Jóistennek, hogy idevezérelt közösségünkbe, tanítasz, példát adsz Isten szeretetére és egymás megbecsülésére.

Árassza Rád az Úr minden kegyelmét, adja Neked a szeretet Lelkét, a vidámság Lelkét, a türelem Lelkét, és a bölcsesség Lelkét!

Az esetlen szavak helyett inkább egy versben mondom el jókívánságainkat.

Nyolc boldogságot kívánok!

Boldog vagy, mert lelked kiüresítetted,
Csak Urunk, Jézus Krisztus lakik benne.
Amint meghagyta a kinyilatkoztatásban
Hirdeted örömhírét szent áldozatában.
Tiéd lesz majd a mennyek országa.

Boldog vagy, mert ismered a bánatot,
Bűneinken Jézussal együtt szomorkodsz.
Örömtelivé teszed a szentgyónást,
Tanítod a keresztet és a feltámadást.
Te is majd Istentől nyersz vigasztalást.

Boldog vagy, mert szelíd és alázatosszívű
vagy.
Társaidat szolgálni a buzgóság benned nagy.
Táplálékod, hogy sokat olvasod a Könyvet,
És gyakran kívánod az imádságos csöndet.
Utóbb Jézussal te is megöröklöd a földet.

Boldog vagy, mert keresed az Igazságot,
Szabadon szárnyal szíved, ha megtalálod.
Egyre mélyebben elmerülsz az Igében,
Így átszövi lelked a kegyelemnek fénye.
Maga Isten fog jóllakatni téged.

Boldog vagy, mert szíved telve irgalommal:
Senki fiát nem engedsz el haraggal.
Tekinteted szemlélődve csüng Szűz Márián,
Tőle lesed el a közbenjáró imát.
A végső órán te is irgalomra találsz.

Boldog vagy, mert a szíved kristálytisza,
Isten arca tükröződik rajta vissza.
Amint a napsugár áthalad a gyémántban,
Úgy sokszorozódik benned a szeretet szikrája.
És majd gyönyörködsz odaát az Atyában.

Boldog vagy, mert békesség a táplálékod.
Kenyérbe öltöztetve Krisztus testét osztod.
„Veletek vagyok a világ végéig!”
E Látható Láthatatlanságban bízni!
Téged is Isten fiának fognak hívni.

Boldog vagy, ha hűségédért üldöznek,
Ez vezet a mennyben Istenhez, egyre följebb.
Türemedet, béketűrésedet teszik próbára,
Kegyelem forrásaként kapaszkodsz az
Eucharishtiába.
Ezért jutalmad lesz a mennyek országa.

Mickó

Gondolatok Úrnapja alkalmából

„A Pünkösöd ünnepe után tizedik napra Úrnapja következék.
Ezen a napon Krisztus titokzatos testét az Oltáriszentséget ünnepelje az Egyház.”

Jacques Panteleon de Court (IV. Orbán pápa)

Történt pedig, hogy egy lüttichi (ma a belgiumi Liege) ciszter apátnő bizonyos soror Julianna (később lüttichi Szent Julianna) egy látomásában a teliholdat látta, melyből egy darabka hiányzott. Az apátnő ezt a látomását mennyei sugallat révén úgy értelmezte, hogy a Hold az egyházi évet jelképezi, amelyből valami hiányzik, és akkor gondolt az Oltáriszentség még hiányzó ünnepére. Szorgalmazta is ennek az ünnepnek a megtartását, elterjesztését, és azon a vidéken püspöki engedéllyel már 1246-tól rendszeressé vált az Úr Testének és Vérének tisztelete.

Két évtizeddel később egy Rómába zarándokló cseh pap nem messze a szent várostól Bolsenában, a Szent Krisztina templomban szentmisét mutatott be. Az átváltoztatás pillanatában kétségek gyötörték, hogy a kenyér és a bor valóban Krisztus testévé és vérévé válik-e. Ekkor a pap megdöbbenve azt vette észre, hogy a megtört ostyából vércseppek hullnak a korporáléra (korporálé: fehér, négyszer összehajtott vászonkendő, melyen az Oltáriszentség pihen).

Julianna látomása Jacques Panteleon de Court francia származású Lüttichben is ismerős papot megindította, aki később IV. Orbán néven három évig (1261-1264) volt a katolikus egyház feje.

A Viterbóban megválasztott új pápa személyes szerencsétlensége, hogy sohasem látta Rómát.. Többnyire Orvietóban tartózkodott, ahol hírül vette, hogy a várostól alig 12 km-re fekvő Bolsenában az ostya a pap kezében vérezni kezdett.

A Szentatya emlékezett Julianna apátnő két évtizeddel azelőtti látomására, s ezt a bolsenai csodát figyelmeztetésnek vette, hogy az Úr szent Testének és Vérének megünneplését pápai rendelettel erősítse meg, s ezt a katolikus egyház önálló ünnepként tisztelje.

Az ünnep miséjének és zsolozsmájának összeállításával az egyébként inkább filozófusként ismert Aquinói Szent Tamást bízta meg, aki költőként is csodálatos művet alkotott.

Munkái a középkori himnuszok remekei. Nálunk Babits Mihály, valamint Sík Sándor fordításai a legismertebbek.

Hazánkban az ünnep tisztelete gyorsan terjedt, a pápai elrendelés után alig hét évvel már néhány helyen ünnepelték.

Sümegh László

Úrnapja Albertfalván

Az első albertfalvi telepések még Budafokra jártak sokáig szentmisére, s az úrnapi körmeneteket is a budafoki Szent Lipót templomnál tartották. A svábok lakta településeken, így Budafokon vagy Budaörsön külön kultusza lett a virágszőnyeg készítésének, aminek megtekintésére a mai napig évről évre messze földről jönnek a kíváncsi érdeklődők.

Azok, akik a félszáz esztendővel ezelőtti vagy még régebbi Albertfalvára emlékeznek, akik látták még a kertekben pompázó pünkösdi rózsákat, a legkülönfélébb színű futórózsával befuttatott kerítéseket és részt vettek az akkori úrnapi körmeneteken, egészen más emlékképeket őriznek az ünnepről, a körmenetről, mint a mai fiatalok.

Akkoriban pedagógusnapon a tanító katedróját beborították a hálás szülők és tanítványok virágai, amit mindenki szinte kivétel nélkül a kiskertjéből vitt. A faluban ugyanis nem találhattunk virágboltot, s a legjelesebb eseményeken kívül, mint pl. esküvő vagy eljegyzés, nem volt szokásban virágot üzletből vásárolni.

Tavasztól őszig minden család kertjében sokféle virág nyílt. Úrnapja előtti délután a hívő családok a kertből összegyűjtötték a virágokat, virágszirmokat, s elbandukoltak vele a templomukhoz. Több tucatnyi kosár szirom, vágott virág és frissen kaszált fű várta a kora hajnali órákban odaérkező segítőkész díszítőket. Akinek a háza előtt elvonult a körmenet, megkülönböztetett gondossággal ügyelt arra, hogy a portája előtt minél szebb, különlegesebb virágszőnyeg várja az Úr Szent Testét.

A hetvenes években a szanálásokkal eltűntek a kertek. Akinek valamiért mégis megmaradt a kis családi háza, annak is egészen másként fest az udvara, mint évtizedekkel ezelőtt.

A kertkultúrával bekövetkezett változások, az új divat miatt a színes virágokat lassan kiszorították az örökzöldek és a tuják. Igazán szépek, tetszetősek ezek a mai udvarok, lehet, hogy szebbek, rendezettebbek is, mint annak idején a régiek, de virágszirmot összegyűjteni ezekből egyre körülményesebb.

Az évek múlásával a körmenet útvonala is jelentősen lerövidült, forgalmas, aszfaltozott úttesten kell a díszítést valahogy biztosítani, s ezalatt az autóforgalom sem állhat le.

A szekularizáció következményeként Albertfalva lakosságának többsége már nem is tudja, nem is érti, mi az a furcsa processzió, ami akadályozza az ő szabad mozgását.

Évtizedek óta elnézem a körmenet miatt „feltartott” autósok csodálkozó tekintetét és bosszankodom, hogy sokan még azt a minimális gesztust sem teszik meg, hogy leállítsák a motort, amíg a hívősereg elvonul.

Akkoriban persze könnyű volt biztosítani, hogy a virágszőnyeg ne sérüljön, arra lehetőleg ne menjen jármű, hiszen a mi utcánkban senkinek nem volt autója, a köztisztelőben álló szabómester motorját csodáltuk csak mi, gyerekek sóvárgó szemmel.

Hívősereget írtam, ami talán túlzás, hiszen évek óta csökken a körmenetben résztvevők száma, annak ellenére, hogy településünkön az ötvenes évekhez képest tízszer annyian élnek.

A fogatkozás okát főként az elvállaltalanodásban kereshetjük, valamint abban, hogy a katolikus családok közül is többen a hétvégeken vidéki otthonaikba, nyaralóikba húzódnak, menekülve a nagyváros forgatagából.

Mindezen nehézségek ellenére azért minden évben lelkes és szorgalmas kezek felállítják a négy utcai oltárt, s biztosítják, hogy legalább ezen szabadtéri oltárok környezetében gyönyörű virágszőnyeg pompázzon és valami kevés jusson azért az aszfaltra is.

Biztató jelenség, hogy közösségünkben a nem kis áldozatvállaló díszítők között évről évre egyre több fiataalt is láthatunk.

Nemcsak a körmeneten résztvevők száma, hanem a virág is láthatóan egyre kevesebb, különösen akkor, amikor a Húsvét, a Pünkösd és így az Úrnapja a naptárban ennyire korán következik és az időjárás sem kedvező.

Elmerengek. Őseink, akik itt Albertfalván az első úrnap körmenetekben résztvevők voltak, mennyire csodálkoznának, ha látnának egy mait, s mi, maiak mennyire álmélkodnánk 50 év múlva, ha látnánk, remélem csak a külsőségekben megmutatkozó változásokat. Azok a virágszirmot szóró kislányok, akik napjainkban vesznek részt először ezeken a szertartásokon, nem emlékezhetnek a régi ünnepekre. Nekik ez lesz a megszokott, a természetes, és ők azok, akik majd megtapasztalhatják, milyen lesz az úrnap körmenet a XXI. század közepének Albertfalváján.

Lesz-e körmenet egyáltalán és milyen útvonalon, vagy csak a templomban, esetleg a templom körül, azt megjósolni sem tudom, de hogy az Úr Testének és Vérének ünnepét az akkori katolikusok méltóképpen tisztelik majd, az bizonyos!

Sümegh László

15 éves a Don Bosco iskola

2007. január 31-én ünnepi szentmisével nyitotta meg István atya az iskola alapításának 15. évfordulójára rendezett emlékévet. Szentbeszédében elmondta, hogy nagyon nehéz és hosszadalmas tárgyalásokat kellett folytatni az önkormányzattal, sokszor kilátástalannak tűnt az iskola elindulása. Bizonyára Bosco szent János odafent a mennyben közbenjárt értünk, mert végül is 1992. január 31-én, halálának napján szavazta meg a testület, hogy iskolánk az Egyház felügyeletével útjára indulhat.

A nyitó ünnepségre kiállítást rendeztünk, amelyen megtekinthetők tanulóink régi füzetei, kézimunkái, a legelső végzős osztály Kódex-béli tablója. Azóta kikerültek a falra az összes 8. osztály fényképei. Gyermekünk érdeklődéssel szemlélgetik korábbi iskolatársaikat.

Az ünnepi év során versenyeket rendeztünk az egyházmegye katolikus iskolái számára. Tavasszal meghirdettük, és ősszel megrendeztük sport, dráma és hittan kategóriában.

Sportra jelentkeztek is sokan, egy vidám, mozgással teli délutánt töltöttünk együtt. Iskolánk csapata a harmadik lett.

Sajnos drámaversenyre nem jelentkeztek egyetlen iskolából sem, de erre volt a legnehezebb felkészülni. Don Bosco életéből kellett jeleneteket előadni. Nos egy életműben elmélyedni és azt megjeleníteni hosszadalmas feladat. Tán ezzel magyarázható, hogy nem tudtuk megrendezni ezt a részét a versenysorozatnak.

Viszont a hittan annál nagyobb érdeklődésnek örvendett. Más iskolákból és a saját iskolánkból is népes csapat érkezett. A témákat előre elküldtük a felkészülést megkönnyítendő, a feladatok, rejtvények, játékok mégis néhány csapatnak neheznek bizonyultak. A mi gyerekeink 4-5. osztályos kategóriában nyertek, a 6-7-8-os kategóriában pedig 3. helyezést értek el.

Ez év januárjában többféle rendezvénnyel zártuk be a Don Bosco-évet. A Szalézi Munkatársak -most már hagyományosan- rendeztek egy vetélkedőt a 3-4-5-6. osztályosoknak „Ki tud többet Don Boscoról” címmel. Villámkérdések, drámajáték rögtönzéssel, riportkészítés egy régi Don Boscossal voltak a feladatok. A gyerekek és az osztályfőnökeik is jól szórakoztunk, végül egy kis uzsonnával zártuk a délutánt.

Az egyéves rendezvénysorozat koronája az ünnepi szentmise volt, amit dr. Udvardy György püspök atya celebrált. Meghívtuk régi kollégáinkat és diákjainkat is, az egyházmegyei fenntartó képviselőit, egyházközségi és önkormányzati képviselőket, akik szép számmal megtisztelték jelenlétükkel.

A szentmise után díszelőadás következett – jelenetek Bosco szent János életéből, munkásságából – a 4. az 5-6. illetve a 7-8. osztályosok előadásában.

Estére öregdiák találkozót szerveztünk: zsíros kényér-partit és teaházat. Nagy meglepetésünkre és örömünkre sok diákunk eljött nosztalgiázni. A legelsők már boldog családayaik vagy sikeres üzletemberek, zenészek, ... Mindegyikük megállja a helyét, és boldogan emlékeznek vissza a boscos évekre. Jó volt nézni őket, ahogy beszélgetnek velünk, tanárokkal, illetve örvendeznek egymásnak.

A sikeren felbuzdulva úgy határoztunk, hogy hagyományt teremtünk és máskor is rendezünk öreg diák-találkozót.

Az is hagyományszámba megy már, hogy minden 5. évben kiadunk egy évkönyvet, amibe tanulók és tanárok írják emlékeiket, élményeiket. Ez az idén is így történt, sőt megfejeltük egy naptárral is, amit kirándulások, táborok fényképei díszítenek.

Áldja meg az Isten mindazokat, akik létrehozták iskolánkat itt Albertfalván, és mindazokat, akik tevékenységükkel, imádságaikkal vagy adományaikkal segítenek a gyerekek nevelésében.

Szakácsné Ujházy Mária

Beszámoló a Plébánia Képviselőtestületének munkájáról 2008. tavasz

2007. novemberében Kiss Gábor javaslatára a Képviselőtestület határozatot hozott, amelynek értelmében a testület munkacsoport-vezetői kidolgozták rövid- és hosszú távú terveiket.

Ezek összefoglalva a következők:

Tervek a templom építési munkáival kapcsolatosan

Dr. Petrekovich Perjés András

I. Azonnali módosítási elképzelések:

1. A sekrestye melletti WC felújítása, és ezzel kapcsolatosan a csapadécsatorna vizsgálata és korrekciója
2. Az üvegablakok javítása
3. A gázfűtés üzemképes állapotba helyezése
4. A raktárépület víz elleni tetőszigetelése
5. Az orgona üzemképes állapotban tartása
6. A gáz bevezetésével kapcsolatos tűz elleni vagyonsvédelem megoldása
7. A kertfenntartás gépesítése
 - a. Motoros fűkasza beszerzése
 - b. Hómaró beszerzése

II. Egyéb elképzelések

1. A templom belső terének helyreállítása, a falburkolat lecserélése
2. A vezetékek eltüntetése
3. A templom belső festése
4. A templom külső színezése
5. A templomkertben lévő fák kivágása, kert körbeültetése
6. A templomi ereszcatorna javítása, lecserélése

A munkálatokhoz benyújtottunk pályázatokat a kerületi és a fővárosi Önkormányzatokhoz.

További munkák elvégzésére tett javaslatok:

- A torony javítása
- A palatető javítása
- A WC átépítése, és a csatlakozó lefolyó csatorna vizsgálata, amibe a raktárhelyiség vizes lefolyójának a bekötését is együttesen meg kell oldani
- A templom oldalfalán lévő burkolatok leszedése, és új elhelyezése, a templom festése, és a vezeték-csatornák elhelyezése

A felsorolt munkálatok megvalósítása hosszú távú terv. 2011-re, templomunk felszentelésének 70. évfordulójára ütemezve próbáljuk elvégeztetni.

Liturgikus és ökumenikus munkacsoport tervei – Erdős Attila

1. A ministránsok számának növelése

(írásos meghívó a ministránsok közé; ministránsok és felolvasók számára szentmisék után közös együttlét, reggeli szervezése; folyamatos ministránsverseny jutalmakkal, kirándulással; rendszeresen ministrálók megfelelő liturgikus színű skapulárét kapnak)

2. A felolvasók számának növelése

– ősztől felolvasói szolgálatra 1-2 hónapos képzés indítása szentírási ismeretekről, perikópáról

– a hívek buzdítása a szentmiséken való felolvasói szolgálatra

3. Templomtakarítás

A családos közösségek közül a 4. csoport kapcsolódik be rendszeresen a templom heti takarításába. Szükséges lenne legalább még egy takarító csoport megszervezése (pl. a többi családos közösségből).

4. Idősek miselátogatása és áldoztatása

Idős és nehezen mozgó hívek számára meg kellene szervezni a vasárnapi misékre való elhozásukat és hazaszállításukat. A templomba eljönni egyáltalán nem tudókat a világi áldoztatók keresnék fel minden vasárnap és parancsolt ünnepen a mise után.

5. A jegyesoktatás

Házaspárok bevonása.

Hitoktatási munkacsoport tervei – Szakácsné Ujházy Mária

- Megújulás az ifjúsági életben: a Szalézi Munkatársakkal és a fiatalokkal együttműködve a gyerekek részére heti rendszerességgel játékos délutánok szervezése (Oratórium). A gyerekekkel foglalkozó fiatalok számára animátor képzés, lelki felkészítés szervezése. A jövőben igény szerint tematikus foglalkozások.
- A már jól működő programok folytatása, pl. a Kislány-kör, ministráns foglalkozások, vagy a dec. 24-i gyermekvigyázás. Hosszú távon pásztorjátékot is lehetne szervezni erre a délutánra. Felmerült a plébániai lelkinapok ötlete is.
- Az iskolában a Szentírás évével kapcsolatban különböző programok zajlanak a tanév folyamán.

Családgondozási munkacsoport céljai, feladatai – Fejes Imréné

- A plébániai családok lelki életének támogatása
- A családos közösségek lelki életének ápolása
- A plébánia területére költöző új családok megszólítása, befogadása
- Közös programok szervezése az öt családos közösség számára

Karitatív munkacsoport – Murányiné Molnár Katalin

- Havonta konkrét programok megvalósítása
- Közös imaszándékra való imádkozás rendszeresen
- A fiatalabb korosztály bevonása a plébániai Karitasz tevékenységébe

Sajtó munkacsoport tervei – Kiss Gábor

- Az Egyházközségi Levél évi négy számának megjelentetése a jövőben is cél. A nyomdai előállítás költségei (alkalmanként kb. 80.000-120.000 Ft) a továbbiakban is a plébániára hárulnak. Cél új szerzők írásainak megjelentetése is.

- A plébánia honlapjának rendszeres megújítása, tartalmi bővítése, folyamatos karbantartása és fejlesztése. A honlap gondozásáért köszönettel tartozunk Gere Tibornak..
- Plébánia csoportok részére internetes levelezőlista létrehozása.
- Nyomtatott katolikus sajtó szélesebb körű megismertetése a hívekkel, bemutatkozási lehetőség nyújtása a katolikus folyóiratok szerkesztői számára.

Takácsné Kiss Anikó jegyző

EGYHÁZTÖRTÉNETI MORZSÁK

Az 1848-as forradalom és az Egyház

Március 15-re írtam ezt a cikket, akkor „technikai hiba” miatt kimaradt. Talán megéri májusban is elolvasni.

Az 1848-as forradalommal kapcsolatban általában azt szoktuk kiemelni, hogy az ifjúság, a nép végre felemelte szavát az idegen elnyomás ellen és hitet tett a függetlenség, a szabadság mellett. Mindnyájan tudjuk, sőt büszkék vagyunk rá, hogy számos pap és kispap is részt vett a forradalomban. A püspökök is egy emberként támogatták a szabadságharcot. Valószínűleg kényes téma, de mégis fel kell vetni, hogy milyen hatása volt a forradalomnak a vallásosságra, az Egyház társadalomban betöltött szerepére.

Azt mindenki tudja, hogy a forradalom jelszavai – szabadság, egyenlőség, testvériség – a francia forradalom jelszavai. Azt azonban már kevesen tudják, hogy a liberális elvek, amelyek a forradalom jelszavai mögött vannak, bizony nem igazán kedveznek az egyházaknak és általában a keresztény hitnek. Az 1848-as tavaszi egyházi tárgyú törvények tárgyalása idején a püspöki kar komoly érdekérvényesítési kudarcot volt kénytelen elszenvedni. A liberális hatalom ugyanis meglehetősen vehemens módon törekedett egy autonómia-szervezet létrehozására, amely részben azt célozta volna, hogy az Egyház függetlenebb legyen az államtól, részben pedig az, hogy a hierarchia súlyát csökkentse és a hívőknek több beleszólást adjon az Egyház ügyeibe. A szervezet ugyanis kvázi zsinatként működött volna és döntött volna nemcsak az Egyház anyagi kérdéseiben, de beleszólt volna a liturgikus életbe, sőt, az Egyház tanítói szolgálatába is. Ennek megfelelően a szervezetben szép számmal képviseltették volna magukat világiak, akik a rendszeresen tartandó üléseken kellő súllyal hangot adhattak volna érdekeiknek. Tudjuk, hogy a demokrácia mennyire fontos a mai embernek, aki felelőtlen előjáróit minél inkább korlátozni kívánja, de ugyanezt az Egyházon belül megvalósítani anakronisztikusnak tűnik. Mint hamar kiderült, akkor is annak gondolták.

Az autonómia-szervezet tervezete így hamvába holt. Közben kitört a szabadságharc. 1849 májusára némileg stabilizálódott a katonai és politikai helyzet, ekkor Horváth Mihály, a liberális érzelmű, szabadkőművessé lett csanádi püspök, a Szemere-kormány kultuszminisztere hozta elő ismét a kérdést. Azt vallotta, hogy amíg az Egyház nem pusztán egy hitbuzgalmi magántársulat, hanem vezetőit az államhatalom nevezi ki és strukturáit az finanszírozza, valamint az Egyház hívei egyszersmind az ország polgárai is, az államhatalomnak joga van markánsan beleszólni életébe, kötelessége demokratizáló céljait keresztülvinni. Ebben segítségére volt az alsópapság szociális és anyagi helyzete miatti elégedetlensége is. Uí. míg a püspököknek, apátoknak, kanonokoknak sok száz, sok ezer hold föld adta a javadalmát, egy plébános 200 Ft-ot keresett egy évben, sőt, egy káplán mindössze 24-40 Ft-ot, róla nagyrészt a plébános gondoskodott, vagyis ki volt szolgáltatva neki. Horváth egy országos gyűlésről vizionált, amely fölötté állt volna a püspököknek és káptalanoknak is. Ez az évenként tartandó gyűlés döntött volna az egyházfegyelmi ügyekben. Horváth gondolkodásának radikalitására jellemző, hogy még cölibátust és a szerzetességet is eltörölte volna mint „a kornak nem megfelelő intézményt”. A szabadságharc bukása azonban ezeknek a törekvéseknek is a végét jelentette, Horváth Mihály pedig menekülni kényszerült, távollétében halálra ítélték, az Egyház pedig eretnokség miatt kiközösítette.

A keresztény szellemű oktatást is alapjaiban szerették volna megváltoztatni a liberális elvek alapján. Tény volt, hogy jelentősen fejleszteni kellett a népoktatás színvonalát, hiszen nem tudtak mindenkit belevonni, kevés volt a jól képzett tanító és az infrastrukturális lehetőségek is igen rosszak voltak. Eötvös József, a Batthyány-kormány kultuszminisztere „közös iskola”-koncepciója azonban nemcsak az anyagi lehetőségek és az oktatás minőségének a fejlesztésére irányult, hanem arra is, hogy az Egyház befolyását megszüntesse, vagy legalább csökkentse az alapfokú oktatásban. A koncepció szerint, mivel a tantárgyak általában felekezetiileg semlegesek, a hittan kivételével tanítsanak minden tárgyat államilag képzett, felekezetiileg „semleges” tanárok. A mai önkormányzati iskolákat látva tudjuk, hogy ez mit jelent. Rimely Mihály pannonthalmi főapát (a püspöki kar tagja) „elmélgései”, amelyeket a törvénytervezet szélére írt (afféle beszédvázlatokként, nem feltétlenül

publikálta, irattárban maradt ránk), szépen megmutatták, hogy hova vezetnek volna ezek a liberális törekvések. Rimely szerint az államhatalomnak gondoskodnia kell állampolgárai vallásosságáról, ezért a vallásos nevelés elsőrendű fontosságú az oktatásban. A liberális kormányzat szerint azonban az oktatás nem más, mint elméleti és gyakorlati ismeretanyag átadása. (A kormány ma is így gondolkozik és minden eszközzel akadályozza az egyházi iskolák működését.) Éppen ezért fontosabbnak is tartotta a tanárok felekezeti elkötelezettségét, mint szakmai képzettségét. Emlékeztetett arra is, hogy a „közös iskolák” ötletét II. József is megpróbálta keresztülvinni, de kudarcot vallott. A szabadságharc leverése (egyelőre) megakadályozta az oktatási reformot is.

A fentiek fényében érthető, hogy a főpapság, noha támogatta a szabadságot, a szabadosságot látva meglehetősen fenntartásokkal viseltetett a forradalommal és a szabadságharcra szemben. Danielik János, a Religio és nevelés című egyházi lap főszerkesztője (később pristinai püspök) kifejezetten szembehelyezkedett a szabadságharcra és újságja hasábjain rendszeresen hírt adott a szabadságharcosok egyházi személyekkel szembeni túlkapásairól. Előfordult például, hogy agyonlöttek egy papot, majd arccal lefelé elásták, úgy, hogy a lába kilógott a hevenyészett sírhantból. Az újság tudósításai szerint Kossuth nem egy beszédében azt mondta, hogy a papok szentáldozás címén mérgezett ostyával etetik a népet. A legnagyobb költőnként tisztelt Petőfi Sándor művei között is találunk vadul egyházellenes, trágár verseket.

Ugyanakkor egy forradalmat sohasem a túlkapásai alapján kell megítélni és céljait összességében kell vizsgálni. Az egyházellenes, szekularizálódó hangulat abban az időben egész Európára jellemző volt, ami egyrészt annak köszönhető, hogy a felszámolás alatt álló feudális rendszerben a főpapság a gyűlölt főnemességgel volt egy társadalmi osztályban, másrészt pedig a szociális problémákra az Egyház akkoriban valóban nem tudott megfelelő választ adni. 1848-ban azonban a főpapság egy emberként állt ki a forradalom mellett, és bár később több püspök meghódolt, mások passzív ellenállásba mentek, a már említett Horváth Mihály a bukás után is határozottan ellenállt. A brutálisan levert szabadságharc pedig az emberek számára lelki erőt adott, az ország számára meg 1867-re megérlelte a kiegyezést, a részleges függetlenséget Ausztriától.

Az Egyháznak nem szabad pusztán azt tekintenie, hogy történelmileg kialakult előjogait hogyan nyirbálják meg, hanem minden korban, minden társadalmi helyzetben meg kell találnia a módját hivatásának betöltésére anélkül, hogy az igazság kárt szenvedne.

Erdős Attila

EGYHÁZTÖRTÉNETI MORZSÁK

Egy látomástól Úrnapiáig

A XII-XIII. századi keresztények igen nagy tisztelettel vették körül az Oltáriszentséget. Ennek következményeként sajnos csökkent az áldozási hajlandóság, mivel úgy érezték, hogy nem méltóak magukhoz venni az Urat. Annál jobban imádták ellenben a trónusra helyezett Oltáriszentséget a díszes monstranciában, fényes szertartásokban, sok tömjénfüsttel.

Lüttichi (Liège-i, ill. Cornilloni) Szt. Julianna (1193-1258), korán árvává lett. Belépett a cornilloni (ma Franciaország) premontrei kolostorba. 1209-től kezdve imádságaiban rendszeresen látomásai voltak. Megjelent neki a növekvő, majd elfogyó Hold, amelyből mindig hiányzott egy darabka. A látomást úgy értelmezte, hogy az egyházi évből még hiányzik valami, mégpedig az Oltáriszentség ünnepe. Látomásáról nem szólt egészen 1230-ig, amikor egyhangúlag a kolostor főnöknőjévé választották. Látomásaival egy teológiai bizottság foglalkozott, amelynek tagja volt egy bizonyos Jacques Pantaléon nevű liège-i főesperes is. A szent apácának egyébként igen nehéz sorsa volt. Általános előjárója, Roger, gonosz módon áskálódott ellene, elérte, hogy lemondjon és a világtól elrejtőzve reklúzaként éljen. Később Julianna visszatért, de Roger újra elüldözte. Eközben tartotta a kapcsolatot a pappal, aki egykor kihallgatta és sokat beszélt neki látomásairól is.

A fiatal pap nagy karriert futott be. 1245-ben részt vett a lyoni egyetemes zsinaton, felfigyelt rá IV. Ince pápa is. Több fontos diplomáciai küldetést bízott rá, majd 1253-ban verduni püspökké, IV. Sándor pápa pedig 1255-ben jeruzsálemi pátriárkává nevezte ki. 1261-ben IV. Orbán néven pápa lett. Mindössze három évig volt pápa, de igen energikus, a dolgát komolyan vevő egyházfő volt. Életéből egyetlen tettét emeljük ki, amelyet fiatalkori élménye alapozott meg, amikor maga is kihallgatta Lüttichi Szt. Juliannát.

1263-ban, évekkal Szt. Julianna halála után, Bolsenában (Róma közelében) egy cseh zarándok pap szentmisét mutatott be. Kétkedett az Úr Jézus valóságos jelenlétében az ostya színe alatt, de igazi leckét kapott: a kezében vérezni kezdett a szentostya! (A csodát Rafaello is megörökítette egy vatikáni freskóján.) A korporálét, amire az Oltáriszentséget és a szent edényeket teszik, és amely felfogta a lecsöpögött vért, 1264-ben Orvietóba vitték. Ekkor IV. Orbán éppen a városkában tartózkodott. A csoda rá is nagy hatással volt. A pápa

szeptember 8-án kiadta Transzitus kezdetű bulláját, amelyben elrendelte Krisztus teste ünnepét Pünkösöd után a tizedik napon, csütörtökön (vö. az utolsó vacsora is csütörtökön volt). Megbízta a nagy domonkos szentet, Aquinói Szt. Tamást az ünnep zsolozsmájának és miseszövegeinek elkészítésével. Így keletkezett az ünnep szekvenciája (az alleluját követő himnusz), a Lauda Sion kezdetű énekünk (→ Hozsanna 107), a mise utáni hálaadó ének, az Adoro te devote (H 314), illetve a körmenetre írott Pange lingua gloriosi (→H 108), a Sacris Sollemniis (az Olvasmányos Imaóra himnusza), és a Verbum supernum (a Reggeli Dicséret himnusza) kezdetű énekek.

A pápa ugyan még ebben az évben meghalt, de az ünnepnek (és persze az Oltáriszentség-kultusznak) számos apostola volt. Közülük kiemeljük Boldog Gertrúdot, Szent Erzsébetünk lányát, aki maga is nagy Oltáriszentség-tisztelő volt. Felkarolta Lüttichi Szt. Julianna kezdeményezését, hogy tartsanak körmeneteket az Oltáriszentséggel. Az első szentévben, 1300-ban aztán zarándokok százazrei jöttek Rómába és terjesztették el az ünnepet az egész világon.

A II. Vatikáni Zsinat utáni naptárreform összekapcsolta Úrnapiját az 1849-ben IX. Pius által bevezetett Krisztus Vére ünnepel, így ma az ünnep hivatalos és teljes neve: Krisztus szent teste és vére. Magyarországon sajnos mind Urunk mennybenetelét, mind Úrnapiját kénytelenek vagyunk a rá következő vasárnap ünnepelni, mivel egyik csütörtök sem munkaszüneti nap. (Ezzel szemben pünkösdhétfőt, amit a Katolikus Egyház egyáltalán nem ünnepel, munkaszüneti nappá tették.) Adja Isten, hogy a körmenetek, a szentségimádások és ünnepélyes litániák bennünk is felismertessék az Istent és alázatot ébresszenek előtte, hogy soha ne vegyük az Urat méltatlan lélekkel; de azt se felejtjük el, hogy Jézus azért jött hozzánk emberként, hogy együk az ő testét és igyuk az ő véré, és így örök életünk legyen (vö. Jn 6, 54).

Erdős Attila

Oratórium Albertfalván

Sajnos az egyre inkább ellaposodó ifjúsági életet látván néhányan úgy gondoltuk, valahogy egyesíteni kéne a fiatalokat és a gyerekeket, a valamikori PONT-ot és a fiúk nélküli Kislány-kört.

Vissza szerettük volna hozni, az egyre inkább elhalványuló Don Bosco-i szellemiséget, és újra beindítani az egykor már elkezdett oratóriumot.

Ezek az ötletek már többünkben érlelődtek, így igazán jó érzés volt, amikor „felszínre hozva” kiderült, nem vagyunk egyedül.

Talán a végleges döntés akkor született meg, amikor Wappler Katival, már sokadik invitálás után, a télen, meglátogattuk az óbudai oratóriumot, ahol lenyűgözve láttuk, mennyire élvezik ezt az ottani gyerekek és animátorok egyaránt.

A terv megvolt, már „csak” a megvalósítás maradt hátra. Érdeklődni kezdtünk az albertfalvi fiataloktól, kinek lenne kedve és ideje hetente 1 délután gyerekekkel foglalkozni, mókázni, énekelni, játszani szalézi szellemben.

Megkönnyebbülést jelentett, hogy jelentkező akadt bőven. Támogatót találtunk Monika néniben, aki szalézi munkatársként és Don Boscos tanárként az elméleti és gyakorlati kivitelezésben is sokat segít/segített nekünk.

Egy március végi hétvégén megtartottuk az első „animátor gyűlést”, amikor megbeszélhettük mit, mikor és hogyan szeretnénk. Ez után első lépésként közösen látogattunk el Óbudára, hogy minél többen láthassák, hogyan működik ott egy oratórium. Ekkor meghívtuk Csány Marcit, az óbudai animátorok egyikét, hogy meséljen nekünk az oratóriummal kapcsolatos tapasztalataikról, lásson el minket néhány jó tanáccsal az induláshoz. Ő örömmel és segítőkészen tett eleget kérésünknek.

Ezen előzmények után április 11-én, péntek délután 3-6-ig, a Don Bosco Iskola udvarán megtartottuk az első alkalmat, amire azt hiszem, nyugodt szívvel mondhatom, hogy nagyon élvezték, kicsik, nagyok egyaránt. Foci, ping-pong, meteorozás, kosárra dobás és egyéb főként udvari játékok mellett fél időben tartottunk néhány „csöndes percet”, ami elmaradhatatlan része oratóriumunknak. Ilyenkor behívjuk a gyerekeket az egyik terembe, ahol gitáros éneklés és imádkozás után egy tanulságos vagy éppen Don Boscoról szóló történetet mesél valamelyikünk, kisebb lelki táplálékot adva ezzel a kicsiknek. Eddig egy alkalommal volt kézműveskedés is, amit szeretnénk időnként tartani a játszás mellett.

Oratórium után mindig összeülünk, hogy megosszuk egymással az aznap szerzett tapasztalatainkat, megvitatjuk esetleg mit kéne változtatnunk és mi az, ami úgy jó, ahogy van.

Időnként szeretnénk közösségépítő programokat szervezni magunknak, hogy mi is minél jobban megismerjük egymást, illetve ilyenkor új ötleteinkről is bővebben beszámolhatunk egymásnak. Már sor került egy ilyenre is.

Összesen kb. 10-12-en vagyunk animátorok. Változó, hogy ebből hányan veszünk részt egy-egy alkalommal, mert (főleg így tanév vége felé) van, hogy nem mindenki ér rá, de kb. 6-an mindig vagyunk. Gyerekek is szépszámmal összegyűlnek az oratóriumi alkalmakra, kicsik és nagyok, legalább harmincan.

Remélem, a kezdeti lelkesedés mindannyiunk részéről megmarad és sikerült valami szép „új” hagyományt beindítanunk! Minden érdeklődőt várunk szeretettel péntek délutánonként az iskola udvarán!

Június 7-én pedig egy vidám napra, a VIDÁMSÁG NAPJÁRA hívunk nagy szeretettel kicsiket és nagyokat!
Az animátorok nevében:

Kiss Kinga

A Don Bosco-i oratórium eredetéről

Hogyan kezdődött?

A kilenc éves Giovanni Bosco álmot lát: házuk közelében egy tágas udvaron hatalmas gyereksereg játszik együtt, nevetgélnek, káromkodnak. Ő közjük veti magát, és ökölcsapásokkal, rábeszéléssel próbálja hallgatásra bírni őket. Ekkor egy előkelően öltözött, fényes arcú Férfi jelenik meg, aki nevén szólítja, és azt mondja:

- Nem veréssel, hanem szelídséggel és szeretettel kell barátságukat megnyerned. Azonnal kezd el őket tanítani a bűn utálatosságára és az erény szépségére!

1841. telén Torinót a nehéz társadalmi átalakulások időszaka jellemzi – munkanélküliség, kizsákmányolás, higiéniai és egészségügyi problémák, erkölcsi nyomor, a nevelés hiánya, deviancia, a közbiztonság veszélyeztetettsége. A népesség fiatalabb rétegeiben a negatív következmények még hangsúlyosabban jelentkeztek. Don Bosco rendszeresen látogatja a városi börtönöket, ahol nagy számban voltak 12-18 év közötti fiúk is. Ennek hatására fogalmazódik meg benne az oratórium létrehozásának gondolata. Hiszen egyre inkább meggyőződött arról, hogy ezek a fiatalok az erkölcsi és a vallásos nevelés hiánya miatt kerülnek ebbe a szerencsétlen helyzetbe. Olyan oratóriumra gondol, ahol a családjukból kutasított fiatalok jóbarátokat találhatnak, ahol a börtönviseltek segítséget és támogatást kapnak; amely nem csak vasárnap működik a katekizmus tanításával, hanem kiterjed az egész hétre a barátság, a támogatás és a találkozások által. Ahol a jelenléttel megelőzheti a rossz útra való lépést.

December 8-án Don Bosco éppen misézéshez öltözött, amikor a sekrestyében föltűnt egy fiú. Kiderült, hogy nemcsak ministrálni nem tud, hanem vallásilag is teljesen tudatlan. A sekrestyés ki akarta kergetni, de Don Bosco visszahívta. A közös hangot Garelli Bertalannal, az árva fiúval a füttyölés által találta meg. A füttyölés után pedig megtanította a kereszttetésre és beszélt neki a Teremtőről is.

Ezzel a fiúval kezdődött az „oratórium”, Don Bosco műve. A fiú ugyanis a következő vasárnap nyolc társával újra eljött; február másodikán már húszan, március huszonötödikén már harmincan voltak, akik mise után hallgatták Don Bosco tanítását, s utána is vele maradtak. Öt évvel később már négyszáz fiú látogatja az oratóriumot!

Eleinte különböző templomokban vettek részt a szentmisén, s jó időben kinn a szabadban, rossz időben valahol tető alatt töltötték a napot. A szentmisét katekizmus-oktatás követte, majd játékok, versenyek, éneklés.

A füstös iparvárosban, Torinóban élő fiatalok Don Boscoban életük napfényére találtak.

Kiknek szánta Don Bosco az oratóriumot?

Papi szolgálata legelső pillanatától a szegény, elhagyatott és a legtöbb veszélynek kitett fiatalokat választotta, akiket családjuk elhanyagolt, akikhez a hagyományos polgári és egyházi szervezet nem jutott el, vagy ők nem akartak ezekbe beépülni.

Hogyan nevelt az Oratóriumban?

Jelen volt a vallásos nevelés, a hitoktatás. A rakoncátlan fiúk vidám játékaira, a kirándulásokra elcsábultak, s így hajlottak arra, hogy részt vegyenek a hitoktatásban és az imádságokon is.

Merev szabályoktól mentesen, mindig odafigyelve a fiatalok igényeire.

A teljes emberre való odafigyelés jellemezte.

A módszer megválasztása: a jóság.

Célja nem más, mint a megelőzés, a bűn elkerülése.

Oratórium napjainkban Albertfalván

Habár a társadalmi helyzet talán kevésbé kétségbeejtő, mint az 1840-es évek Torinójában, mindenképpen szükség van a mai fiataloknak is – az elkötelezett keresztény családokból származóknak is, de még inkább azoknak, akik kevesebb lelki útavalót kapnak otthonról – egy olyan közegre, ahol vidám és önfeledt együttlétben megélhetik hitüket. Ahol barátokra lelnek; ahol idősebb, de még szintén fiatal társaik példát adhatnak nekik, tanulhatnak tőlük. Ahol alkalmuk van arra, hogy kerüljék a bűnt. Ahol nincsenek „veszélynek” kitéve. Feltétlenül szükségük van egy

közösségre, ami megtartó erő számukra; legalább egy napfényes délutánra a héten. És egyszerűen minden fiatalnak szüksége van egy helyre, ahol „vidámak lehetnek, a jót tehetik, s hagyhatják a verebeket csiripelni!”

És végezetül arról, hogy miért éppen az udvaron élhető meg olyan jól a megelőző módszer? Mert az udvarban „a család szellemét” élük, Don Bosco szellemiségének ismertető jelét.

A családiasság hozza az érzelmi vonzódást, a vonzódás a bizalmat. A tanár, akit csak a katedrán látnak, csak tanár és nem több. De ha a rekreációban elvegyül a fiatalok közé, olyanná válik, mintha testvérük lenne. Ekkor a szívek megnyílnak, megismertetik szükségleteiket és kinyilvánítják hibáikat.

Mert az udvar a nevelés elsődleges helye: meg lehet ismerni a gyerekeket, új barátságokat lehet kötni.

Mert itt a gyerekeknek és fiataloknak tág szabadságuk van tetszés szerint ugrándozni, futkározni, zajongani.

Mert az udvar nyitott a terület számára, amelyen található. Éppen azért, mert sok fiatal találkozó helye, figyelemmel van problémáik iránt (munka, tanulás, szórakozás, deviáns magatartás). Egy módja ez a misszionáriusság megélésének. Iskola, amely elindít az életre.

Forrás: www.szhely-szali-kolesz.ngo.hu, www.katolikus.hu/szentek

Teresio Bosco: Don Bosco új életrajz (Budapest, 1991.)

Gianni Ghiglione: Don Bosco Oratóriuma

Dr. Karl H. Salesny SDB: Don Bosco rövid élete (Budapest, 1991.)

Takácsné Kiss Anikó, szalézi munkatárs

Lourdesi útinapló 2. rész

Már a buszon a gépkocsivezetők mondogatták, hogy a körmenet csodálatos élmény. Hozzá tették, hogy ők egyáltalán nem vallásos emberek, de a körmenet hangulata mindig nagy hatással van rájuk, és ha lehet, részt is vesznek rajta.

Mivel kicsit később érkeztünk, már a körmenet elejére nem érhattünk le, de így is igyekeztünk lefelé. Lefelé, mert egy dombon volt a szállásunk a városi temető mellett. A temetőn átvágva egy kis ösvényen ereszkedtünk le a Gave folyó partjára, ahol egy kis hídon kellett átmennünk. Itt már főleg kegytárgyakat árusító üzletek voltak, Most nemigen álltunk meg nézelődni, hanem jobbra fordulva az elkerített zárandokhelyhez siettünk.

Többször is voltunk Franciaországban, és a helybeliek vendégszeretetéről nem volt jó véleményünk. A barátságtalan, lekezelő és lenéző magatartás a legenyhébb kifejezés arra nézve, ahogy a turistákkal bánnak, főleg ha nem beszélnek a francia nyelvet. Itt Lourdes-ban, az átlagnál kedvesebbek voltak a helybeliek. De amikor átléptük a zárandokhelyet jelző kerítést, minden megváltozott. Ilyen kedves, barátságos, szívet-lelket felemelő légkört azóta sem tapasztaltunk sehol a világon. (Talán Fatimában, de az azért nem volt olyan feltűnő, mert a portugálok egyébként is nagyon barátságos emberek.) Mindenki mosolygott, kedvesen köszöntötték egymást vadidegen emberek, és ha szóba álltak egymással, még ha a nyelvet nem is beszélték, kézzel-lábbal, mutogatással kommunikáltak egymással. Ez igen emlékezetes marad a sok, tényleg felejthetetlen lelki élmény mellett.

Mi is látható itt a kegyhely területén?

Maga a kegyhely területe meglehetősen nagy, hosszában legalább 1,5-2 ezer méter lehet, szélességében talán 3-4 száz méter. Az egyik végében áll a bazilika, amelynek stílusa sok vitát generál. A nem hívők ízléstelennek szokták mondani, és építészetiileg jellegtelennek. Egyébként francia neogót stílusban épült, és három, egymás fölött elhelyezkedő építészeti egységből áll. Ha a bazilikát megkerüljük jobbról, akkor jutunk el a Grottához, a jelenés színhelyére. Ez szinte közvetlenül a Gave folyó partján található. Emlékeztünk a jelenés történéseire, hiszen a beteges, asztmás Bernadette-nek nem volt szabad a patakon átgázolni a barlanghoz, nehogy megfázzon. Amikor ott jártunk, a Gave éppen áradt, és szinte parttalan volt a meder, mint Petőfi Tiszájában.

A Grottában áll a kegyiszobor a felirattal: „Én vagyok a Szeplőtelen Fogantatás”, és itt található a Bernadette által „kikapart” forrás is. Ezeket azonban csak másnap tudtuk megnézni, az első este a körmenet után a nagy tömeg miatt nem lehetett megközelíteni. A bazilikával szemben áll a híres Lourdesi Mária szobor, a Világ Királynője. Mögötte nagy füves tér szobrokkal, amely alatt a földalatti, X. Pius Bazilika található. Mindezekről azonban kicsit később, most térjünk vissza körmenethez.

A körmenethez első este már nem tudtunk csatlakozni, csak oldalról néztük a résztvevőket. Valóban megkapó élmény volt látni a több tízezres tömeget, akik imádkozva-énekelve dicsérték a Boldogságos Szület. Másnap már mi is részt vettünk az elejétől, így most együttesen foglalom össze a tapasztaltakat.

Egy több ezres tömegdemonstráció szervezése, nap, mint nap halljuk, rengeteg előkészítéssel és sok ember munkájával valósítható meg, amelyben nagy szerepet vállalnak a lebonyolítást felügyelő biztonsági emberek. Itt a körmenet szerveződése teljesen önkéntes, semmilyen felügyelő személyzetet nem láttunk, mégis rendben,

fégyelmezetten történt. És ez nemcsak akkor történt meg velünk, ez így van nap, mint nap, pedig rendszeresen több tízezres tömeg vesz részt az esti körmeneteken. Amikor ott voltunk, a helybéliek az első napon 80-100 ezerre, másnap 60-70 ezerre becsülték a létszámot.

Az egész úgy kezdődik, hogy a tér Grotta felőli oldalán kezd gyülekezni a zarándokserég. Nyugodtan, nem lökdösődve, állnak egymás mellé-mögé az emberek. Nincs hangoskodás, nincs tolakodás, szépen, „templomi viselkedéssel” várakoznak. Amikor eljön az idő, a bazilika előtti „színpad”-ról elhangzik a bevezető imádság, amire a tömeg elindul. Aki be szeretne csatlakozni, jelzi, és a már haladók készségesen beengedik. Itt a téren kívül alakul ki a körmenet, beljebb már nem szabad, nem illik csatlakozni. A Grotta felőli oldalról jönnek be a térre, de nem a bazilika felé fordulnak, hanem az ellenkező irányba, a tér bazilikával szemközti vége felé. Ez alatt a füves térség alatt van a X. Pius bazilika (amely kb. 20-25 ezer embert képes magába fogadni). A tömeg megkerüli a teret, és visszakanyarodik a bazilika felé. A másik oldalon érnek vissza a bazilika előtti térre, ahol hullámvonalakban kanyarogva töltik be az egész teret. Nem ritka, nálunk is úgy volt, hogy a résztvevők eleje már felsorakozott a bazilika előtt, de oldalról még özönlöttek befelé a hívek.

A körmeneten a hatalmas tömegben igen gyakran tűnnek fel a járásképtelen vagy korlátozott járóképességű beteget szállító tolószékek, vagy inkább „húzószékek”. A beteg ugyanis a kerek széken ül, és egy nő vagy férfi húzza a széket. Egy szíj van átvetve rajta, részben úgy, ahogy a lovakat szerszámazzák fel. Ugyanolyan lelkesedéssel imádkoznak vagy énekelnek, mint a beteg testvérünk. Ezért mondják itt Lourdes-ban: „Itt a lovak is imádkoznak”.

Kik ezek az emberek? Nagyrészt világi önkéntesek, akik általában három hónapra vállalnak ilyen feladatot, diákok, egyetemisták, értelmiségiek, orvosok, munkások stb. A hívő orvosok között sokan szinte kötelezőnek tartják, hogy ilyen ingyenes, karitatív feladatot vállaljanak akár praxisuk kezdetén, akár később is.

Közben folyamatosan mondjuk a rózsafüzért. A második tized után kezdik el a színpadon énekelni a Lourdesi Himnuszt („Úrangyalát végzi a kis Bernadett...”). A zarándokok közül lehet jelentkezni, és a színpadon egy versszakot az adott ország nyelvén előadni. A résztvevők türelmesen várnak, míg az adott nyelven elhangzik, de a refrént már együtt éneklő a teljes tömeg. Sajnos, amikor ott voltunk, nem volt magyar nyelvű versszak, pedig voltak magyarok a körmeneten, mint később kiderült. Nekem birtokomban van egy korábbi hangfelvétel (drága emlékű barátomtól Kárpáthy Zolitól kaptam), ahol Ormai Gusztó atya két strófát is énekel magyarul. Az ének után folytatjuk a Rózsafüzért. A negyedik tized után a Laudate-t éneklük, énekeljük mindenféle nyelven, ahogy a „színpadon” elhelyezkedők indítják az éneket. Az esti körmeneten majdnem mindenki égő gyertyát visz a kezében úgy, hogy a láng legfölbbe szem-magasságig ér. Amikor a refrénhez ér az éneklés: Ave, ave, ave Maria illetve Laudate, laudate, laudate Maria, mindenki a feje fölé emeli a gyertyát. Amikor mindezt sok tízezer ember teszi, szívet melengető, döbbenetes élmény. Mindkét ének gyakran 15-20 versszakot is elér. Ha már mindenki visszaérkezett a bazilika elé, és a tömeg már nem mozog, közösen eléneklük a „Salve Regina”-t. A körmenet végén, a „Salve Regina” után a körmenetet vezető atyák elbúcsúznak a zarándoktól. Az előző este „hivatalos” magyar csoport is tartózkodott itt. Egy magyar katonacsoport Ladocsy püspök úr vezetésével, így magyarul is jó éjszakát kívántak valamennyi magyar zarándoknak. Jól esett, örömmel hallottuk itt a messze távolban a magyar szavakat.

Kellemes meleg este volt ez az első, így sokáig maradtunk a bazilika körül. Varázslatos volt a hangulat, mindenhol gyertyák égtek, a Gave folyó zúgott, ahogyan áradva rohant szinte teljesen megtöltve a medret. A barlanghoz, a Grottához, azonban nem tudtunk közel kerülni a nagy tömeg miatt, csak távolról szemléltük a sok ezer gyertyát. Azok között voltak ember nagyságúak is. A bazilika harangja időnként (már nem emlékszem milyen időközönként) a Lourdesi himnuszt refrénjét, az Ave Mariát játszotta. Sok-sok vízcsapból lehetett venni vizet, amely a csodás forrásból táplálkozott.

Hálatelt szívvel tértünk nyugovóra, hiszen másnap még várt ránk egy szentmise, egy keresztút, a Grotta és a többi látnivaló együttes megtekintése. Legalább is azt hittük. Erről azonban majd legközelebb.

Madaras Gábor

Albertfalvi családok közösségei Óbudaváron 2008

Az albertfalvi családok tábora idén Óbudavárra zarándokolt. Sokan ültek kocsiba május elsején és indultak a Balaton felé. A hosszú sorok Székesfehérvár közelében ritkultak csak. Különösebben nem érdekelt minket ez az örület, mivel rászántuk az időt valami sokkal fontosabbra, mint üdülés, pihenés vagy szórakozás; bár a minőségi időtöltés alternatívája május elsején mindenkinek mást jelent. A 80-as években szinte kötelező program volt ezen a napon majálisra menni, kolbász, mustár, kenyér, cirkuszi játékok és miután más példát nem igen láttak az emberek, ma is ezt teszik. Csenge lányom meg már csak a "pingvinezést" (piknikezést) tartja számon, bár

annak sincs sok értelme, de kész fogalomkört épített már köré és most is a közösség összes gyereke vágyakozott, hogy a Balatont lássa és egyben meg is fürödjék. No erre nem került sor hála az égnek, de egy fagyizással Zánkán ezt a tiszteletkört is megfutottuk. A gondolatsort folytatva a minőségi időtöltést, mint alternatívát a Káli medence szélén lévő kb. 60 fős lélekszámú völgybéli falucskában ajándékba kaptuk. Legfőképp veletek, mint hasonló gondolkodású vallásos családokkal és szinte a természet ölében egy lelkeségi mozgalom értékes tartalmával. Schönstatt ajándékaival több volt, mint amit elképzeltünk. Külön kegyelem volt, hogy először tudtak összeismerkedni a városmisszió kapcsán megalakult új családi közösség tagjai és a második albertfalvi családi csapat. Mint máskor is igen gyakran, kiderült hogy szegről-végről, de mindenki ismer tulajdonképpen mindenkit, mert az iskola, az óvoda és a templom közössége egy, a szalak ide futnak be, mint valami legmodernebb számítógépközpontba.

Dicséretre méltó, hogy egységes arculatot tudtunk felmutatni az előadó család felé is. Köszönet Évinek és Istvánnak, hogy a szíves vendéglátást megszervezte előadókkal, felvigyázókkal. Érdekes témák hangzottak el a családi boldogságról és a házaspárok önévelésével kapcsolatban - örülünk, hogy mindenki megszólalt. Jó volt látni, hogy a házaspárok egy kicsit kilépve a mindennapi verkleiből egymás felé fordultak, egy-egy jó szó, vagy cirógatás, önvizsgálat, bocsánat is elhangzott. No és ne felejtkezzünk meg a közös mosogatóról sem, hiszen most kellett rádöbbenünk milyen jó volt együtt mosogatni Ádámékkal.

A családok keresztútja nagyon egyedi, a mozgalom magyarországi egyéni arculatát mutatta meg. Igazán megtisztelő volt, hogy lekaszálták az útvonal magas fűvét miattunk, mai szóval király volt. A csaknem 3 éve elkészült képek, táblák, tanösvények, a sétányok padjai sértetlenek (reméljük így is marad), nincs értelmetlen vandalizmus és környezetszennyező szemetelés sem. Reméljük importálódott a németországi szemlélet és mentalitás a tisztaság és környezetszeretet iránt és kezdik az emberek személy szerint is fontosnak érezni ezt a mindennapi életben. Tiszta környezet, tiszta gondolatokat szül és a világot is rendezettebbnek látjuk és ez csak egy apróság a sok figyelmesség mellett amit kaptunk a táborban.

Ezen gondolatok mellé gondolom még számos emlék maradt bennetek a közös együttlétről (amiről mások is fognak írni) és amit tovább lehet adni azon családoknak, akik még nem voltak hasonló helyen és bátran megfogalmazhatjuk mindenki nevében hogy máskor is, még többen legyünk együtt bátran hagyatkozva az isteni gondviselésre, mert Mária gyermekei nem veszhetnek el: kisedével Szűz Anyánk, szent áldását adja ránk! Amen.

Szabó András

A magyar Biblia évszázadai

A Biblia Évéhez kapcsolódva „A magyar Biblia évszázadai” címmel 2008. május 17-én kiállítás nyílt az Albertfalvi Helytörténeti Gyűjtemény és Iskolamúzeumban Beleznay Andor és Kiss Gábor rendezésében. Kiss Gábornak a megnyitón elhangzott szavainak szerkesztett változata a következő:

A Biblia a keresztény hívő emberek számára megkerülhetetlen alapkönyv. Azonban a nem vallásos emberek is nagyszabású kultúrkinccset tisztelhetnek benne. Gyakran feltett kérdés, hogy ha egy lakatlan szigeten partra tennének, milyen könyveket vinnél magaddal? A Biblia majdnem mindig a nélkülözhetetlen könyvek között van.

Mára a világ majd minden nyelvére lefordították. Természetesen a fordítás – míg egy nyelven megjelenik a teljes Szentírás – hatalmas szellemi energiába kerül, és hosszú, küzdelmes folyamat. Apróságnak tűnik, de nem mellékes, hogy az eszkimók számára kiadott első Bibliában még a szőlőt is magyarázni kellett, kis képecske mutatta be a hóvilág lakóinak az általunk jól ismert, a Bibliában is fontos szerepet játszó, de előttük ismeretlen növényt. A másik nehézséget az okozhatja, hogy a Bibliában szereplő állatokat nem ismerik mindenütt. Például a teve ismeretlen volt Amerikában, évszázadokkal ezelőtt a fordítóknak erre is tekintettel kellett lenniük.

Magyarországon a fennmaradt bibliai kódex és az ilyeneket említő régi könyvjegyzékek tanúsítják azt, hogy a latin nyelvű Biblia mindenfelé ott volt a középkorban a magyarországi székesegyházak, kolostorok könyvtáraiban és az egyes papi személyek birtokában. Teljes latin nyelvű Biblia szerepel már a legrégebb magyarországi könyvjegyzékben, a pannonhalmi bencés kolostor 1093-ban készült vagyonelejtárában. Csak évszázadok múlva jelentkezett társadalmi igény anyanyelvű írásművekre, így a Biblia anyanyelvű fordítása is csak később vált szükségessé.

Az első magyar nyelvű Biblia-részleteket a kézírásos Huszita Biblia tartalmazta. A Huszita Biblia elveszett, de részletei fennmaradtak másolatban három XV. században készült kódexben. Mint a neve is mutatja, az első bibliafordításunk a huszita mozgalom hatására készült. A három kódex a Bécsi, a Münchener és az Apor

kódex. A huszita hatáson kívül ösztönzőleg hatott a kezdeti fordítókra a női szerzetesrendek nagyobb elterjedése is, hiszen az apácák latinul kevésbé voltak iskolázottak. A Bécsi kódexet 1450-ben tisztázták le, és ez hosszabb részleteket tartalmaz az Ószövetségből. Ma a Bécsi Udvari Könyvtár tulajdona – innen kapta a nevét is. A Münchener Kódex a négy evangéliumot tartalmazza. Ezt a kódexet 1466-ban másolták a moldvai Tatros városában. A kódex a Münchener Királyi Könyvtár becses és féltett darabja, itt találták rá 1834-ben.

A Jordánszky kódex a bibliai részleteket tartalmazó kódexeink közül a legfontosabb, terjedelmére nézve is a legnagyobb. Több későbbi kódexet ebből másoltak ki. A fordítóról, a rajzolóról semmit sem tudunk. Újszövetségi része 1516-ban, Ószövetségi részleteket tartalmazó része 1519-ben készült el. A kódex néhány levél kivételével az 1782-ben feloszlatott nagyszombati ferences, klarissza apácarend könyvtárából került elő, később, 1820-ban adományozták JORDÁNSZKY ELEK esztergomi kanonoknak.

A Biblia széles körű elterjedésének előfeltétele volt, hogy GUTENBERG 1445-ben feltalálja a könyvnyomtatást, és kinyomtassa elsőnek a latin nyelvű Bibliáját. Egy oldalon gondos elrendezésben 42 sor található, ezért 42 soros Biblia az első nyomdaterméknek a neve. Tulajdonképpen innen számíthatjuk annak a Gutenberg galaxisnak a kezdetét, melyről nem tudjuk, hogy korunk gyors elektronikai fejlődése, az internet rohamos terjedése valóban a végét hozza-e el. GUTENBERG indíttatása nagyon prózai volt, látta, hogy nagy a kereslet a könyvek után és vagyonokat fizetnek egy-egy kézzel írt kódexért. Ezért meg kívánta gyorsítani a könyvelőállítás menetét és olcsóbban kívánt könyvet készíteni, mint konkurensei, a kódexírók. Ezért is hasonlít Bibliája a kézzel írt könyvekre. Ne felejtjük el, hogy csak a betűket nyomtatta, a díszítéseket, iniciálékat ő is kézzel rajzoltatta meg munkatársaival! Ravasz módon, mikor elkészült könyveivel és árulta már őket, akkor sem kürtölte világgá, hogy ő ezeket nyomdagépen állította elő. A Frankfurt melletti Mainzban, ma az ősnymodász nevét viselő múzeumban 20 centiméteres páncélfallal borított, légkondicionált teremben, gyenge világításnál tanulmányozhatunk három épségben fennmaradt példányt.

A keresztény humanista ROTTERDAMI ERASMUS az akkoriban használatos latin nyelvű Bibliát felülvizsgálta, a fennmaradt görög nyelvű evangéliumokhoz visszanyúlva készítette el újra az újszövetség latin fordítását. Ez Baselben jelent meg 1516-ban. Az akkori keresztény Európa tudósai örömmel üdvözölték a fordítást. Ugyanis ez jó kiindulási alap volt az akkor már egyre türelmetlenebbül jelentkező nemzeti nyelvű Biblia elkészítéséhez.

A könyvkiadás, a könyvnyomtatás további fejlődésének a XVI. század elején lökést adott a reformáció. LUTHER MÁRTON (1483—1546) munkája nyomán 1522-1534 között megjelenik a német nyelvű nyomtatott Biblia. Tudjuk, hogy ennek a Bibliának a nyelvezetté lett az egységes német irodalmi nyelv alapja.

A reformáció nyomdászatanak legfontosabb eredménye, hogy megindította egész Európában a nemzeti, és így a magyar nyelvű könyvnyomtatást is.

A mohácsi vész után hét évvel, 1533-ban jelent meg Krakkóban KOMJÁTHI BENEDEK fordításában a legrégebbi, teljes egészében magyar nyelven nyomtatott nyomtatvány, Az zent paal leueley magyar nyeluen (Szent Pál levelei magyar nyelven) című bibliarészlet. A fordítást úrnője, PERÉNYI GÁBORNÉ FRANGEPÁN KATALIN kívánságára készítette a szerző, és annak költségein nyomtatták ki. KOMJÁTHI felhasználta a korábbi fordításokat és a Vulgátát is. Ma 22 példánya ismeretes.

Nem kellett ekkor már sokat várni az evangéliumok magyar nyelven történő kinyomtatására, hiszen PESTI MIZSÉR GÁBOR a négy evangélium fordítását – Wij Testamentum magyar nielven (Új testamentum magyar nyelven) – 1536-ban jelenteti meg Bécsben. Szövege világos fogalmazású, tiszta szöveg, Erasmus útmutatásai és bibliafordításai alapján készített humanista mű. Ez a könyv őrizte meg számunkra az első nyomdaábrázolást, ugyanis az „L” betű iniciáléjában egy nyomtatóműhely található. Ma 27 példányról tudunk.

SYLVESTER JÁNOS (1504—1551) nyomtatott munkája: Uj Testamentum magyar nelwen, már a négy evangéliumon túlmenően a teljes Újszövetséget tartalmazza, Sárváron készült 1541-ben. Ma hozzávetőlegesen 50 példányról tudunk.

A teljes Bibliát megjelentetni KÁROLYI GÁSPÁRNAK (1529–1591) sikerült 1590-ben, ez a nevezetes Vizsolyi Biblia. Körülbelül 700-800 példányban jelent meg először, azonban az későbbi évszázadok során több mint 120 kiadása ismert. Nyelvi hatása óriási és ma is érződik, hiszen ez döntötte el, hogy az e-ző nyelvjárás emelkedett hazánk irodalmi nyelvvé, háttérbe szorítva az í-ző és az ő-ző nyelvváltozatokat.

A teljes katolikus bibliafordítás KÁLDI GYÖRGY munkája, amely harminchat évvel a Vizsolyi Biblia megjelenése után látott napvilágot 1626-ban Bécsben. Munkáját nem szánta népkönyvnek, második kiadása 1732-ben volt.

Mondhatjuk, az 1500-as években bibliafordítási láz söpört végig Európán, számos nyelvre elkészült a fordítás. Az alábbiakban látható, hogy néhány nyelvre mikor készült el a teljes Szentírás: Német Újtestamentum 1522, a teljes 1532; dán Biblia 1530; angol Újtestamentum 1526, teljes Biblia 1535; kálvinista fogantatású francia Biblia 1535; svéd Biblia 1541; finn Biblia 1548; lengyel Biblia 1563, szlovén Biblia 1584.

Azzal azonban, hogy több mint 400 évvel ezelőtt elkészült és megjelent a magyar Szentírás, a munka nem fejeződött be. A Biblia szövegét újra és újra át kell dolgozni, felül kell vizsgálni, mert nyelvünk, elsősorban szókincsében folyton változik. Természetesen komoly szakmai viták vannak, hogy a mindenkori átdolgozás milyen mértékű legyen. Ugyanis tagadhatatlan, hogy van egy jellegzetes biblikus íz, melyet a szöveg régisége okoz – ez elsősorban a széles körben elterjedt Vizsolyi Biblia korábbi szövegén érződik. Sokak szerint nem volna szerencsés ezt az archaikus nyelvi zamatot teljesen száműzni a Szentírásból.

Néhány példa, hogy nyelvünkben milyen változások történtek az elmúlt évszázadokban, melyet nem kerülhetnek meg a bibliakiadók.

Egyes szavak elavultak és más szavak léptek a helyükbe, azaz a régi szavakat az új fordításban le kell cserélni:

ágyasház = hálószoba	istáp = bot, támasz
alít = vél	illet = megérint
cégért tesz = hirdet	halháj = pikkely
cirkál = bírál, vádol	eves = gennyes
csácsog = jajgat	sólya = saru
elhiszi magát = elbizakodik	sobrák = kapzsi
eszterág = gólya	tetem = csont, csontváz
nehézkés = terhes asszony	vakszem = halánték
vesztegségben van = hallgat	

A mai magyar szavak közül jó néhány a régi fordítás idején még nem volt meg, ezért mesterkéltné kifejezéssel, körülírással helyettesítették akkor őket.

ma: hangszer = régen: zengő szerszám vagy vigasságtevő szerszám

ma: parázs = régen: szén

ma: süketnéma = régen: nehezen szóló siket

ma: szobor = régen: fakép, fāragott kép

ma: találkoznak = régen: elöl találják egymást

Sok szó esetében előfordul, hogy ma is él nyelvünkben, de jelentése megváltozott, ez pedig nagyon sok félreértésre adhat okot, az ilyen szavakat is kerülni kívánják az újrafordítók.

Jézus egész Galileát elkerülé, azaz mai szóval bejárta

lakodalom régen mindenféle lakomát jelentet, nem csak az esküvőit

aki valahol mulat az csak azt jelentette, hogy valahol ott tartózkodik

öszton, az egy hegyes bot, szerszám, amellyel az igavonó állatot nógatták

marha régen azt jelentett kincs, vagyon

A Biblia mindnyájunk számára közös kincs. Különösen becses magyar fordítása, amely igen jelentős mértékben hatott mindennapi nyelvünkre. Íróinkra is hat, utalhatunk ADY ENDRE költészetére, vagy napjainkban JÓKAI ANNA emelkedett prózájára. A mindennapi nyelvre tett hatását bizonyítja, hogy több száz szólásunk, közmondásunk eredetét a Bibliában találjuk meg. Olyannyira részévé váltak nemzeti kultúránknak, hogy erre nem is gondolunk, mikor használjuk őket nap mint nap. Ezek közül néhány:

A baj nem jár egyedül.

A véka alá rejt valamit.

Aki keres, az talál.

Aki másnak vermet ás, maga esik bele.

Aki nem dolgozik, ne is egyék.

Amilyen az anya, olyan a lánya.

Az alfája és omegája valaminek.

Az vesse rá az első követ, aki ...

Báránybőrbe bújt farkas.

Ember tervez, Isten végez.

*Elsőből lesznek az utolsók és az utolsókból az elsők.
Gyöngyöt nem szokás a disznó elé dobni.
Jobb adni, mint kapni.
Ki mint vet, úgy arat.
Ki szelet vet, vihart arat.
Kicsiny szikrából gyakran nagy tűz támad.
Más szemében meglátja a szálkát, a magáéban a gerendát sem veszi észre.
Mosom kezeimet.
Nem lehet két úrnak szolgálni.
Senki sem próféta a saját/maga hazájában.
Sok csepp kívájjja a követ.
Szemet szemért, fogat fogért.
Vak vezet világtalant.*

A magyar Biblia évszázadai című kiállítás az Albertfalvi Múzeum más kiállításával együtt kedden és csütörtökön 16-18 óráig tekinthető meg. Előzetes egyeztetéssel más időpontban is várja az érdeklődőket.

Kiss Gábor

Ember és írás 2.

A kézírás-elemzés – a grafológia – egyik alaptétele, hogy nincs két egyforma írás, mint ahogy két egyforma ember sincs. Ez valóban így igaz, de hasonlóság van.

Mindennapi tapasztalatainkból is tudjuk, hogy alkati vagy viselkedésbeli jellemzők tekintetében vannak egymáshoz nagyon hasonló személyiségek – típusok. Az emberi személyiségről így, általánosítva, tipizálva, gondolkodunk. Ez segít bennünket, hogy további jellemvonásokra vagy a személy viselkedésére következtessünk. Ezek az általánosítások csak nagy vonalakban érvényesek – s nem is mindig azok – s ha mereven ragaszkodunk hozzájuk, gondolkodásunk előítéletes lesz.

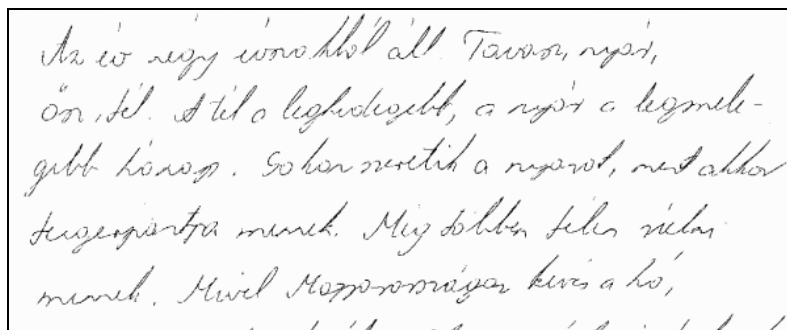
Már az ókor nagy orvosa, Hippokratész a vérmérséklet – temperamentum – alapján négy típust különböztetett meg: a kolerikus, a szangvinikus, a flegmatikus és a melankólikus típust. Ezek a fogalmak ma is használatosak a személyiséglélektanban, s az egyes vérmérsékleti típusokra jellemző attitűdök jól felismerhetően tükröződnek a kézírásokban is.

A személyiséglélektan a 19. század második felétől több tipológiát hozott létre, ezek azonban korlátozottan alkalmasak az emberi személyiség teljes körű, mély megismerésére. Ott használhatók jól, ahol csak bizonyos, egymással összefüggő tulajdonságcsoportok, személyiségvonások meglétére irányul a vizsgálat. Egyik ilyen felhasználási terület a humán erőforrás-gazdálkodás. Ez a szörnyszülött kifejezés nem jelent mást, mint munkatárs-kiválasztást, vezető-kiválasztást és a munkacsoportok (teamek) tagjainak kiválasztását. A munkaerő kiválasztásánál általában tesztek, feladatok, önbevalláson alapuló kérdőívek formáját öltik ezek a tipológiák. Használhatóságukat, megbízhatóságukat eléggé behatárolja az egyén pillanatnyi lelkiállapota, a helyzetből adódó izgalma, a kérdőívek válaszait pedig befolyásolhatja a válaszadó által elképzelt munkaadói elvárás is. Viszont a kézírások alapján történő munkaerő kiválasztásnál a típusok jellemző vonásai biztosabban ragadhatók meg. Minden egyes tipológia „lefordítható a grafológia nyelvére”.

Egy ilyen, ma is használatos tipológiát szeretnék bemutatni. A múlt század ötvenes éveiben Németországban született tipológia öt kategóriát használ, ezeket színekkel jelöli. A színek a személyzeti vezető különböző színű dossziéira utalnak. A tipológia igen alkalmas vezető kiválasztásra, munkatárs kiválasztásra, de jól használható egy-egy célfeladatra összeállítandó munkacsoport tagjainak kiválasztására is. Megalkotója arra is rájött, hogy milyen az ideális team összetétele: 10-20 % zöld típus, 60 % kék, 10 % lila és 10 % szürke és piros.

A zöld-típusú személyiség kézírása

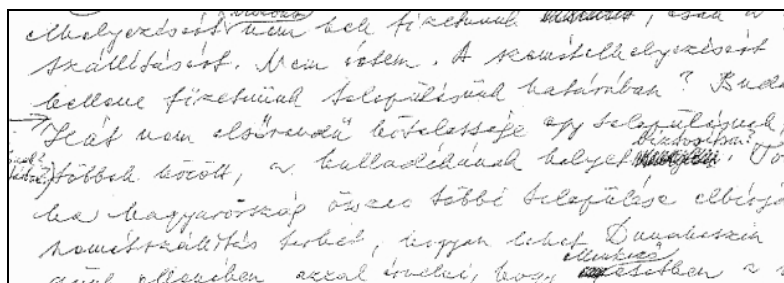
A zöld típusú személyiség: sokoldalú, intelligens, tevékeny, pozitív beállítottságú, bízik önmagában, jó a helyzetfelismerő képessége, jó szervező, kilátástalan helyzetből is megtalálja a kivezető utat. Ez a típus a jövőre koncentrált, a fejlődés útját kijelölő, jó vezető típus.



Fenti tulajdonságok a kézírásban az egyenletes ritmusban, határozott vonalvezetésben, közepes vagy nagy betűméretben, erőteljes nyomásban, jobbtendenciás vonalvezetésben nyilvánulnak elsősorban meg. Az ilyen típusú emberek írása többnyire enyhén jobbra dől, nagy kilengésű az írás: hosszú alsó és felső száruk láthatók. A kézírás csupa mozgás, lendület, mégis egyenletes benyomást kelt.

A kék-típusú személyiség kézírása

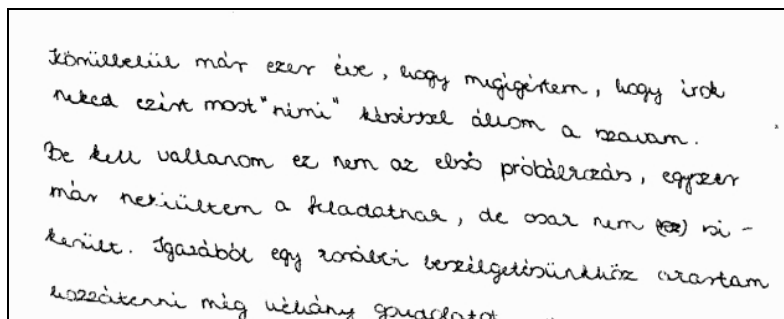
A kék típusú személyiség intelligens szintén, de a zöld típussal ellentétben nem annyira az átfogó, nagy – a fejlődést biztosító – problémák megoldására alkalmas, hanem inkább a pontosságot, precizitást kívánó feladatok megoldására. Az aprólékos, gondosságot igénylő munka mestere. Pénzügyi, adminisztrációs vezetői posztok betöltésére kiválóan alkalmas.



Az egyenletes ritmus, a határozott vonalvezetés ebben a kézírásban is ott van, de a nyomás nem olyan erőteljes, a betűk mérete kisebb, a betűszáruk kilengése kiegyenlítettebb, a vonalak finomabbak. A pontosságra való törekvést a javítások jól jelzik.

A szürke típusú személyiség kézírása

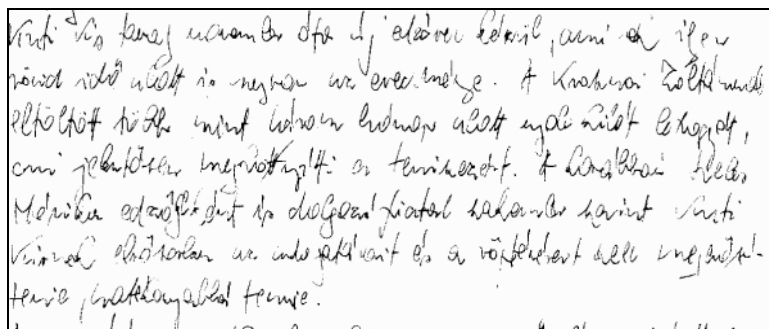
A szürke típusú személyiség vezető beosztásra nem túl alkalmas, rutin feladatok elvégzése az igazi terepe. Jól terhelhető, a vezető által kitűzött célokkal jól tud azonosulni, többnyire kedves és alkalmazkodó, de a munka számára nem hivatás, hanem pénzkereseti forrás.



Álló írás, kerekded betűformák, közepes nyomás, ívelt vonalak, egyenletes, nyugodt ritmus. Tört vonalak, elrántott végvonalak nem láthatók. Nincsenek nagy kilengésű betűszáruk. A megbízhatóság, az egyenletes teljesítmény, a jó terhelhetőség vélelmezhető a kézírás alapján.

A piros típusú személyiség kézírása

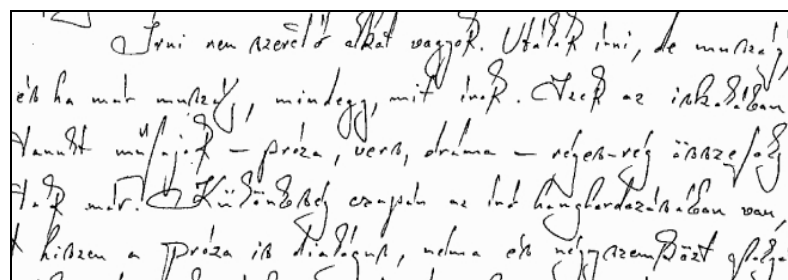
A piros típusú személyiség alapvető tulajdonsága a negatív hozzáállás. Emiatt nehéz ezzel a típussal az együttműködés, könnyen felbomlasztják a közösséget, destruktív magatartásukkal akadályozzák az együttműködést. Tapintatlanok, elégedetlenek önmagukkal és a környezetükkel is. Általában nem a problémák megoldására, hanem problémák előállítására koncentrálnak. Kellemetlen és nem hatékony vezetők. Csoportmunkára is kevésbé alkalmasak, lehetnek nagyon intelligensek, kiváló képességűek, mégis nehéz velük együtt dolgozni.



Egyenetlen, szabálytalan írás, több grafikus jellemzőben észrevehető a balra irányultság: dőlésirány, balra toldott íráskép, balra irányuló vonalvezetés. Hegyes végvonalak láthatók, itt-ott rángatottság a mozdulatvezérlésben. Az ívelt betűformák helyett többnyire szögesebbet látunk.

A lila típusú személyiség kézírása

A lila típusú személyiség kreatív, sokoldalúan tehetséges, fantáziadús. Gyorsan reagál problémákra, bonyolult feladatok megoldására rendkívül alkalmas. Igen jó kapcsolatteremtő. Többnyire elbűvölő, jó fellépésű személyiség, szeret szerepelni, van humorérzéke. Vezetőként impulzív döntéseket hoz, a munkát nem tudja megszervezni, és nem is ellenőrzi a feladatok végrehajtását. Ilyenformán nem jó vezető, de a rutinfeladatok kitartó ellátására sem alkalmas igazán. Az alá- fölérendeltséget nem jól tűri. Elsősorban olyan helyen érzi jól magát, ahol különbségeit, alacsony alkalmazkodóképességét elviselik, mert kreativitására, merész megoldási javaslataira szükség van.



Mozgalmas, mozgáshangsúlyos, változatos egyéni betűformákkal alakított írás. Szabálytalanságok, díszítettségek nagyon jellemzők, de ezek nem rontják az írásképet, hanem a változatosságot növelik.

Szötsné Fritz Ágnes